

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 815/2019
17.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 916/14 од 30.10.2017. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 6/18 од 07.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 17.10.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као делимично основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, па се ПРЕИНАЧУЈУ правноснажне пресуде Основног суда у Крушевцу К 916/14 од 30.10.2017. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 6/18 од 07.11.2018. године, у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о казни, тако што Врховни касациони суд радње окривљеног АА за које је оглашен кривим првостепеном пресудом правно квалификује као продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, за које га ОСУЋУЈЕ на казну затвора у трајању од 11 месеци и одређује да ће окривљени изречену казну извршити у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, с тим да не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и да ће, уколико једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, остатак казне издржати у Заводу за извршење казне затвора, док се захтев браниоца окривљеног у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку одбија као неоснован, а у преосталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу К 916/14 од 30.10.2017. године, окривљени АА је, поред осталих, оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ за које је

утврђена казна затвора у трајању од десет месеци и за два кривична дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, за која су му утврђене казне затвора у трајању од по шест месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године. Окривљени је обавезан да на име паушала суду плати износ од 5.000,00 динара, у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Оштећена Општина ... је са имовинскоправним захтевом упућена на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 6/18 од 07.11.2018. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљених првостепена пресуда је преиначена само у погледу одлуке о казни, тако што је другостепени суд одредио да ће окривљени казну затвора изречену првостепеном пресудом издржати у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, с тим да окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и да ће окривљени, уколико једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, остатак казне издржати у Заводу за извршење казне затвора.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Јелић, благовремено је поднео захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметна кривична дела или да наведене одлуке укине и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновно одлучивање, као и да се окривљеном у смислу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и на седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Врховни касациони суд налази да се основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, указује да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Из изреке првостепене пресуде произлази да је окривљени АА, оглашен кривим да је извршио једно кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ (описано под тачком 1) изреке и два кривична дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ (описана под тачкама 2) и 3) изреке пресуде), која кривична дела је према чињеничном опису дела извршио у периоду од 01.01.2006. године до 20.09.2011. године у ... као службено лице у својству председника Општине ..., тако што је искористио свој положај и прекорачио границе свог службеног овлашћења на начин описан у изреци првостепене пресуде, чиме је на штету Општине ..., прибавио себи противправну имовинску корист у назначеним износима.

Према одредби члана 61. став 1. КЗ, продужено кривично дело чини више истих или истоврсних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца која представљају целину због постојања најмање две од следећих околности: истоветности оштећеног, истоврсности предмета дела, коришћења исте ситуације или истог трајног односа, јединства места или простора извршења дела и јединственог умишљаја учиниоца, док је одредбом става 4. истог члана прописано, да ће се, ако продужено кривично дело обухвата лакше и теже облике истог дела, сматрати да је продуженим кривичним делом учињен најтежи облик од учињених дела.

Како из чињеничног описа предметних кривичних дела наведеног у изреци пресуде произлази да је више истих кривичних дела злоупотреба службеног положаја учињено у временској повезаности – у периоду од 01.01.2006. године до 20.09.2011. године од стране истог учиниоца – окривљеног АА и да постоји истоветност оштећеног као и јединство места извршења, с обзиром на то да су сва кривична дела извршена у ... и на терет буџета ове општине, то по налажењу овога суда, предметна кривична дела представљају целину и чине продужено кривично дело у смислу члана 61. став 1. КЗ.

Имајући у виду да је извршењем кривичног дела злоупотреба службеног положаја описаног под тачком 1) изреке првостепене пресуде прибављена имовинска корист у износу преко 450.000,00 динара (што је квалификаторно законско обележје кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ) и да се у радњама окривљеног описаног под тачкама 2) и 3) изреке првостепене пресуде стичу законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, те да ће се у смислу одредбе члана 61. став 4. КЗ, у ситуацији ако продужено кривично дело обухвата лакше и теже облике истог дела, сматрати да је продуженим кривичним делом учињен најтежи облик од учињених дела, Врховни касациони суд је радње окривљеног за које је оглашен кривим првостепеном пресудом правно квалификовао као продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ.

Стога је Врховни касациони суд усвојио као делимично основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и преиначио побијане правноснажне пресуде у погледу правне квалификације дела и одлуке о казни, тако што је радње окривљеног описане у изреци првостепене пресуде за које је оглашен кривим правно квалификовао као продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које га је осудио на казну затвора у трајању од 11 месеци.

При одмеравању казне Врховни касациони суд је узео у обзир тежину извршеног кривичног дела и околности из члана 54. КЗ које су од значаја за одмеравање казне, као правилно утврђене у редовном поступку, ценећи на страни окривљеног као олакшавајуће околности чињенице да се ради о породичном човеку, оцу и деди, те његове године старости, које околности по налажењу овог суда, а имајући у виду протек времена, имају значај нарочито олакшавајућих околности у смислу члана 56. КЗ, која оправдава изрицање казне окривљеном испод границе прописане законом.

По оцени Врховног касационог суда овако изречена казна сразмерна је степену кривице окривљеног, те довољна и нужна да се њоме оствари сврха прописивања и изрицања кривичних санкција и сврха кажњавања у смислу члана 4. и члана 42. Кривичног законика, а да се сврха кажњавања може остварити издржавањем казне затвора у просторијама у којима окривљени станује имајући у виду околности из члана 45. став 5. КЗ.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује да је побијаном правноснажном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводима да је у односу на кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ описаног под тачком 1) изреке првостепене пресуде наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења пре доношења првостепене пресуде, будући да је окривљеном оптужбом стављено на терет што је назначено и у изреци првостепене пресуде у наведеном делу да је окривљени „...у априлу месецу 2007. године ББ дао на коришћење СИМ картицу означеног броја...”

Супротно наводима захтева Врховни касациони суд налази да у односу на наведено кривично дело није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног.

Наиме, из изреке првостепене пресуде под тачком 3) произлази да је окривљени АА, оглашен кривим да је у периоду од априла 2007. године до марта 2011. године извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ.

Код кривичних дела која су извршена у одређеном временском периоду, временом њиховог извршења треба сматрати и последњи дан периода од када почиње да тече рок апсолутне застарелости кривичног гоњења, што је у конкретном случају последњи дан месеца марта (30.03.2011. године).

Имајући у виду наведено, затим прописану казну за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ – казна затвора од шест месеци до пет година, као и одредбе члана 103. тачка 5) КЗ, према којој се кривично гоњење не може продужити кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године и члана 104. став 6. КЗ, којом је одређено да захтевом за кривично гоњење настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, то би апсолутна застарелост кривичног гоњења за наведено кривично дело наступила дана 01.04.2021. године, дакле након доношења побијане другостепене пресуде – Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 6/18 од 07.11.2018. године.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног неоснован у делу којим се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Осталим наводима захтева којима се истиче да би се у конкретном случају могло радити само о прекорачењу службених овлашћења а не о злоупотреби

службеног положаја и да суд није утврдио која конкретно овлашћења је окривљени имао и да су иста коришћена супротно циљу у којем су дата, по налажењу овога суда, бранилац оспорава оцену доказа и истом утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2), члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић